Kvindens Værnepligt!

Forrige Aar dukkede Tanken om at kalde Kvinderne til pligtmæssigt Værn om deres Folk frem i flere Lande omtrent paa samme Tid. Baggrunden herfor har sikkert hos de fleste været Bekymring over den bristende Evne og Lyst til at passe et Hjem tilbørligt, som paa saa mange Maader aabenbarede sig hos de unge Kvinder i vel alle Samfundsklasser, maaske mest i de bedst og ringest stillede. Og den Slutning laa jo nær, at Kvinder ikke i mindre Omfang end Mænd havde Pligt til at værne det Samfund, de var Medlem af. Men Samfundene krævede kun denne Pligt opfyldt af Mænd. Dem paalagde Staten at værne Samfundet udadtil og paatog sig at uddanne dem til det. At Kvinderne ikke kunde inddrages under denne Form var klart; men de maatte dog lige saa vel kunne forpligtes til at værne Samfundet, kunde man blot finde en hensigtsmæssig Form derfor. Men hvilken Form var naturligere end en planmæssig Uddannelse i at værne og hygge et Hjem, saa det blev et Hjem, Samfundet maatte anerkende som godt? Staten maatte kunne paalægge Kvinderne en saadan Uddannelse som Pligt, naar den selv afholdt Udgifterne. Saaledes kunde der skabes et Fredsværn for Samfundet, der svarede til Mandens Krigsværn og paa mange Maader tillige støttede dette. Men fra Tankens Fremkomst til dens Virkeliggørelse kan der være lang Vej.

Selve Ordet »Værnepligt« har vistnok vakt Ubehag hos mange, fordi de dermed har forbundet Forestillingen om en utiltalende Tvang. Men Skoletvang er jo ikke utiltalende for de fleste her til Lands i og for sig. Og andet blev den skitserede Værnepligt ikke; tilmed vil alle blive nødt til at erkende, at det var en praktisk Skole, de unge Piger saaledes kom i; det praktiske er jo Tidens Løsen — og med Rette. Og det at dygtiggøre sig til at værne Hjemmet bedst muligt, *burde* føles som en Pligt af alle unge Piger. De burde føle Pligt til at lære alt husligt Arbejde, inden de tog en Eksamen, lærte et Haandværk, eller slog sig paa et eller andet selvstændigt Erhverv.

Alle Kvinder bliver ganske vist ikke gifte; men mon de ikke alle haaber at faa et Hjem at lede. Og enten det bliver ved en Mands Side eller ej, stiller Hjemmet Krav til huslig Dygtighed. Men der er mange Steder nutildags, hvor Pligtfølelsen skal vækkes eller støttes, alene af den Grund kan det ikke med Rette siges, at Kvindernes Uddannelse alene er Hjemmenes Sag. Den maa blive ogsaa Samfundets, selv om dette ikke kræver Uddannelsen som Pligt for nogen. Man kan ikke komme bort fra, at Staten lige saa vel har Kvindens Værn behov som Mandens, men saa har Kvinderne lige saa godt som Mændene Krav paa Statens Hjælp til Uddannelsen i det Øjemed. Staten burde skaffe alle unge Piger Adgang og Hjælp til en faglig Uddannelse i en Husmoders og en Moders Gerning!

Dette vil ikke kunne gøres uden betydelige Udgifter; men hvor der er en Vilje, er der en Vej, og en Begyndelse kunde gøres simpelt og billigt ved at benytte de stedlige Lærerkræfter. Paa Landet Forskolelærerinderne, om disse var villige til at tage Gerningen op.

Disse Lærerinders Skolegerning maatte kunne ordnes saaledes, at de en Dag om Ugen blev i Stand til at undervise enten Kommuneskolens ældste Pigeklasse eller Sognets unge Piger i Husgerning og i den mest elementære Ernæringslære, Sundheds- og Sygepleje. Derved var meget vundet, især hvis de unge Piger i en vis Alder havde Pligt til at møde. — I Kanton Thurgau i Svejts varer Skolepligten til 19 Aars Alderen for de unge Mænd med en Dag om Ugen efter det 15. Aar. Den stedlige Lærer giver dem denne fortsættende Undervisning, idet Børnene under 15 Aar har fri den Dag. — Med Hensyn til Skolepigerne maatte Husgerning kunne føjes ind i Skoleplanen lige saa vel paa Landet som i Købstæderne.

En Forskolelærerinde med den fornødne praktiske Dygtighed og Uddannelse vilde sikkert være af Værdi for Sognet, selv om det ikke straks fik en virkelig Husholdningsundervisning i Gang. Hun vilde i det mindste kunne tage et husøkonomisk Oplysningsarbejde op gennem en ugentlig Husholdningsundervisning.

Ved at Lærerinderne vinder Interesse for Hjemmets Gerning i udvidet Betydning og de kaldes til Deltagelse i Højnelsen af den, vil de selv faa en heldig Modvægt mod det ensformige, nerveangribende Arbejde, de ellers har, og de vil tilføre Hjemmene en betydelig Støtte til at vække og udvikle de unge Kvinders Pligtfølelse overfor Hjem og Folk.

Saa baner de ogsaa Vej for Kvindernes Værnepligt i bedre Forstand.

Ankerhus, Sorø.

Magdalene Lauridsen.